

Neven Aljinović Tot (vodnik Josef) i Dražen Šivak (kapetan Serjoža) u »Josefu«

Mustafa Nadarević i Boris Cavazza u »Piran-Pirano«

58. FIF PULA: »JOSEF« STANISLAVA TOMIĆA I »PIRAN-PIRANO« GORANA VOJNOVIĆA

Dvije ratne priče

Šesti debitant Stanislav Tomić priču je smjestio u Prvi svjetski rat, a pulsko-ljubljanski redatelj Goran Vojnović na kraj Drugog rata

PULA » Pa da neće Thompson u Arenu? Hoće i to na velika vrata, i uz crveni tepih i još s plaćenim troškovima boravka. Naime, kontroverzni pjevač Marko Perković Thompson autor je glazbe u filmu »Josef«, šestog ovogodišnjeg debitanta Stanislava Tomića, u filmu koji završava kadrom u kojemu na kamionu u odlasku u neki novi rat i neizvjesnost, sjede zajedno Josef i Adolf. Prije toga ipak smo saznali da se iza imena Josef krije domobranček Josip Broz, a odjavni song na špici filma svojim prodornim glasom završava Marko Čavoglavko. I tako Arena bi osvojena, ma što god vi pod tim mislili.

Igra sudbine

Kako bilo, filmu svaka medijska galama dobro dode, a to što Tomić nije dobio potporu treba tražiti u dvije stvari: ili je film u najmanju ruku dobar pa ga

je teško kasapiti, ili je Thompson solidan pa se ne može dodatno ocrniti. Baš tako nekako na kraju i ispade. Zahvaljujući Tomićevom položenom državnom ispitu iz režije, doktorskoj disertaciji snimatelja Mirka Pivčevića, profesorskom radu montažera Tomislava Pavlica i scenografkinji Branimiri Katić te uspješnoj Thompsonovoj maturi.

Da ne bi bilo zabune, maturirao je kao hrvatski domobran u borbi s Rusima u Galiciji, na austrijskoj strani, zajedno s Josefom, likom s posuđenim identitetom koji ostaje živ zahvaljujući sretnoj igri zamjene identifikacijske pločice, a njeni pravi vlasnici umiru pokošeni rafalima.

Očito je sudbina Josefu namijenila posebnu ulogu, i kada nakon galicijske klounice konačno pročitamo kome je ona stvarno pripadala – Josipu Brozu – i kada

se austrijski vojak zbog nemara napola obrijao pa mu ostali mali brčić ispod nosa – što će postati nova moda – shvatili smo zašto smo čekali da završi ova ratna drama od sat i pol.

Istarska ratna priča

Ni glumci nisu iznevjerili u ovom filmu atmosfere i efekata, od Nevena Aljinovića Tota kao prvog Josefa, pa Alen Liverić, natporučnik Tiffenbach pa Josef, Dražen Šivak, kapetan Serjoža i zadnji Josef, do domobrana Jambreka Bojana Navojca i Vida Baloga, Štefa i Igora Hamera, Čerkez Siradu... Okolica Zagreba prepuna je scenografije iz Prvog svjetskog rata jer valjda od tada i nije u nju nitko ni dirao. Pivčević je u velikom stilu svojom kamerom otvorio festival kod Ivande, a u još većem ga zatvorio kod Tomića. Gregurević je definitivno pokopan – i ovdje je ubijen.

»Piran-Pirano« pulsko-ljubljanskog redatelja i scenarista Gorana Vojnovića dode nekako kao kraj na kraju ovih ratnih pohoda. O njemu smo pisali kada je lani otvorio festival slovenskoga filma u Portorožu. On je istarska ratna priča, a sve ratne avanture na kraju završe svojim »A« i »B« zonama. U Areni smo u osamdesetima vidjeli »Pula-Pola«, odnosno Rakovčevu priču »Na istarski način« i dobro da je Vojnovićeva piranska zgodica ovdje videna u slovensko-hrvatskoj koprodukciji.

Podsjećam da je za ovaj film zaslužan i producent Franci Zajc, koji je do početka ove godine držao slovenski rekord gledanosti s filmom »Pjevčev doručak«, koji je najzaslužniji za novi prodor slovenskog filma, a ulaženjem u ove ozbiljne teme samo se potvrđuje mudrost da se do publike može i nepodilaženjem.

Mate ĆURIĆ

Veliki Max Schmeling

Žao mi je da biografija njemačkog svjetskog boksačkog prvaka iz tridesetih godina Maxa Schmelinga (igra ga također svjetski poznati boksač Henry Maske) u istoimenom filmu Uwea Bolla, u njemačko-hrvatskoj koprodukciji, nije više iskorištena ovom prilikom, jer bi uz Ivandine »Leu i Dariju« bio idealan spoj dobrote i humanosti koja je tako malo i rijetko provirivala oko holokausta.

Film ne ide za tim da pokaže je li boks plemenita vještina, već da je Max bio velik i plemenit čovjek, boksač, i na kraju sportaš koji uspravno izlazi iz ringa. Ring kao simbol jednog nemilosrdnog meča i metafore nacističkog osvajanja (borbe) za svjetsku prevlast – dok je samovoljni »menadžer« završio raznesen u komade i uz zvižduke i pljuvanje navijača i prevarene publike.

Max Schmeling je velik jer ispred sebe vidi čovjeka, a ne neprijatelja, on je Nijemac po rođenju, a ne po zanatu, i svjetlo u mraku koje je na kraju osvijetlilo čast svih onih koji su spasili i jedan život, jer su tako spasili cijeli svijet. To što je naš Stipe Drviš izgubio s njim meč (na filmu, naravno) samo je mala hrvatska žrtva na tom putu.